

Bibliografie

1. Hotărârea de Guvern nr. 288 din 15 martie 2005 privind *Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului*. În: Monitorul Oficial al RM nr. 45-50 din 25 martie 2005.
2. Strategia Națională de Dezvoltare *Moldova 2020: Șapte soluții pentru creșterea economică și reducerea sărăciei*. În: Monitorul Oficial al RM nr. 245-247.
3. Emler Hokenstad, 2001, p. 55-64.
4. Бармина Т. В. *Культура поведения пациентов как потребителей медицинских услуг*. Волгоград, 2008, с. 28-29.
5. *Неравенство в отношении здоровья* [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.who.int/whosis/whostat/> (16 января 2013 г.).
6. Poeneanu M. *Îmbatrânirea demografică. O provocare pentru sistemul de sănătate*. www.oecconomica.ro/files/pdf130.pdf. (accesat 18.05.2013).
7. Panait Carmen Lavinia. *Oferta vs cererea de servicii de sănătate în contextual demografic actual din România*. În: Management în sănătate. INANCIARXV/4/2011; p. 13-20.
8. Антропов В.В. *Модели социальной защиты в странах Европейского союза*. В: Мировая экономика и международные отношения, 2005, № 11, с. 8-9.
9. Титова А.О. *Медицинская услуга: общественное благо или товар. Научное пространство Европы – 2009*. В: Материалы V Международной научной конференции, 7-15 апреля 2009 г. Т. 7: Экономические науки. Przemysl, Nauka I studia, 2009, с. 128.
10. Ефименко С.А. *Социологические теории и социология медицины о взаимодействии социальных субъектов*. В: Социология медицины, 2005, № 1, с. 84-85;
11. Шейман И. М. Шишкин С.В. *Российское здравоохранение: новые вызовы и новые задачи*. В: Главврач, 2009, № 7, с. 10-32.

Prezentat la 21.06.2013

PERCEPȚIILE DE COLABORARE A PRIMARILOR CU SERVICIUL DE SUPRAVEGHERE DE STAT A SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Iurie PÂNZARU,
Centrul Național de Sănătate Publică

Summary**Perception of collaboration between magistrate and State Surveillance Service of Public Health**

In this article it is presents different approaches which needs be undertaken by the local public authorities in order to improve the health indicators of village, municipality or city habitants.

In recent years, has grown considerably the interest of mayors and local councilors in cooperation with the State Service for Public Health Surveillance in different sections

aimed to improving the lifestyle of the population living in a particular area.

Keywords: *townhall, magistrate, public authority, local level.*

Резюме**Восприятие сотрудничества мэров с Государственной службой по надзору за общественным здоровьем**

В данной статье представлены различные подходы, которые должны быть предприняты со стороны местных публичных органов для улучшения показателей состояния здоровья жителей села, коммуны или города.

В последние годы значительно вырос интерес примаров и местных советников к вопросам сотрудничества с Государственной службой по надзору за общественным здоровьем по различным разделам, направленным на улучшение уровня жизни населения, проживающего на определенной территории.

Ключевые слова: *мэрия, мэр, государственная власть, местный уровень.*

Introducere. Societatea este cea care indică în ce măsură administrația publică locală (APL) este responsabilă de activitățile organizate în teritoriul administrat și, în funcție de aceasta, dacă este sau nu comparabil nivelul de dezvoltare al altor localități.

O problemă majoră pentru primarii aleși și funcționarii publici noi desemnați o constituie lipsa materialelor metodice și a cunoștințelor în domeniile funcționării sistemului de sănătate publică, aplicării corecte a legislației, inclusiv a celei ce ține de activitatea serviciilor desconcentrate din teritorii, de reglementarea și planificarea corectă a acțiunilor de salubritate, a comerțului neautorizat, de aplicare a planurilor urbanistice locale, administrarea corectă a zonelor de agrement etc. (5).

În acest context și pentru o școlarizare virtuală, în anul 2012 a fost elaborată și publicată ediția a II-a a Ghidului pentru Administrația Publică Locală *Acțiuni comunitare în menținerea sănătății publice*, ca sursă a practicii unitare care expune comentarii privind aplicarea coerentă a Legii nr. 10 din 03.02.2009 *Privind supravegherea de stat a sănătății publice*, a altor acte normative din domeniul sănătății publice, care fac distincții între domeniile de control și supraveghere și atribuțiile autorităților publice locale [1, 2].

Un primar eficient trebuie să se adapteze exigențelor transunerii și aplicării dreptului comunitar în domeniul sănătății publice, să știe când să apeleze la sfaturile și experiența specialiștilor din centrele de sănătate publică (CSP), pentru a soluționa în timp și eficient multitudinea problemelor direcționate spre ocrotirea și fortificarea sănătății publice din comunitate [5].

Ghidul este un instrument al membrilor societății pentru a propune și a cere de la administrația

publică locală rezolvarea problemelor cu care se confruntă, pentru a atinge indicatori înalți ai calității vieții în comunitate.

Punctul forte pe care se pune accent în Ghid este faptul că instrumentele și acțiunile lucrează împreună, pentru a se pune în valoare reciproc.

Lucrarea are drept scop promovarea acțiunilor necesare la nivel local, pentru aprecierea corectă a principiilor și aspectelor legale care reies din prevederile Legii nr. 10 din 03.02.2009 *Privind supravegherea de stat a sănătății publice*.

Materiale și metode. Prin metoda istorică au fost studiate și analizate actele oficiale emise de Guvernul Republicii Moldova, de unele ministere referitor la competențele APL privind organizarea acțiunilor de menținere a sănătății publice la nivel comunitar. Concomitent, am studiat experiența României, Finlandei, Franței, unde APL dispun de autonomie, inclusiv financiară, pentru organizarea măsurilor direcționate spre crearea condițiilor optime de viață a populației.

Colaborarea cu Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). Pentru a ajuta primarii, alți funcționari preocupați de activitatea cotidiană în administrația publică locală și care trebuie să cunoască principiile de dialog la nivel comunitar cu societatea în diverse aspecte ale sănătății publice, Chidul a fost avizat de Congresul Autorităților Locale din Moldova și de Academia de Administrare Publică Locală pe lângă Președintele Republicii Moldova, care au susținut abordarea pe principii noi pentru cei care s-au dedicat activităților de primar.

Accentele sunt puse pe principiile de mobilizare a reprezentanților APL în atingerea rezultatelor de conducere, organizare, dialogare cu populația, care se consideră cea mai fructuoasă orientare în revigorarea calității vieții la nivel individual și comunitar prin cheltueli minime, dar eforturi din partea fiecărui membru a societății pentru diminuarea riscurilor pentru sănătate.

Cu regret, încă mai există cazuri când primarii ori alți funcționari din administrația publică, din lipsă de cunoștințe, încearcă să impună soluționarea altor probleme prin implicarea centrelor de sănătate publică, cum ar fi:

- contracararea comerțului ilicit, inclusiv a celui stradal (funcție atribuită organelor publice locale și celor de poliție);
- organizarea pașaportizării fântânilor publice (funcție a organelor publice locale);
- organizarea măsurilor de deratizare și dezinsecție a spațiului locativ privat (funcție a deținătorului de spațiu);
- lupta cu animalele fără stăpân – maidanezii (funcție a organelor publice locale și a servi-

ciului specializat responsabil de evacuarea deșeurilor menajere);

- verificarea funcționării closetelor din cadrul stațiilor de alimentare cu combustibil (funcție a deținătorului de spațiu);
- problemele de organizare a salubrității și igienizării localităților (funcție a organelor publice locale) etc. [3, 4, 6].

Organizarea multiplelor mese rotunde în cadrul CSP teritoriale, a seminarelor cu primarii și alți funcționari publici prezenți la cursurile de perfecționare la Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova (2009), în cadrul activității cotidiene și în cazurile urgențelor de sănătate publică înregistrate și evaluate la nivelele teritorial și național, cum ar fi gripa aviară și cea pandemică (H1N1), oreionul etc., a demonstrat vigilența și spiritul de colaborare a întregului sistem de sănătate dirijat cu multă responsabilitate de conducătorii centrelor de sănătate publică, în comun cu administrația publică locală, care au întreprins acțiuni operative și eficiente de lichidare sau localizare a focarelor, fără careva consecințe majore, inclusiv de ordin financiar [2].

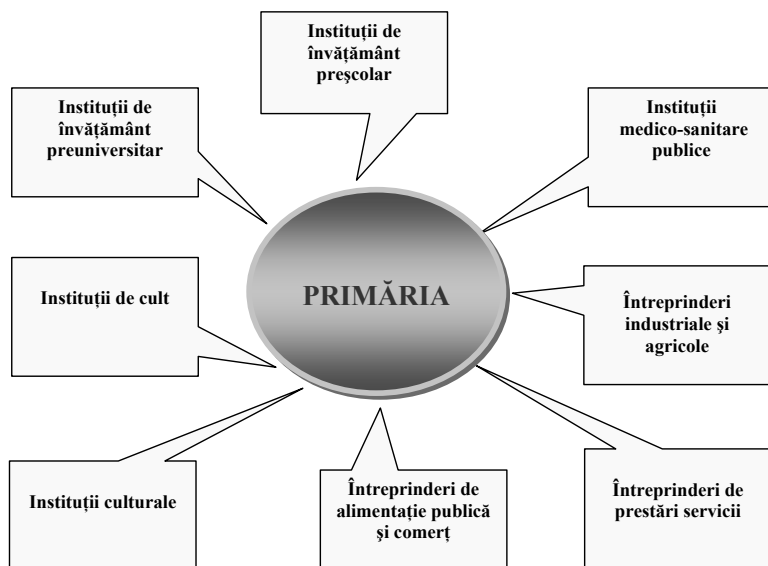
Perspectiva colaborării la nivel local. Fiecare primar ori consilier local trebuie să stabilească propria abordare pentru a comunica cu cetățeanul. Astfel, este posibil să informeze sau să sensibilizeze opinia publică să obțină o combinație din cele trei elemente primordiale: **promovarea** sănătății, **prevenirea** bolilor și **protecția** sănătății (**3„p”**).

Având cei 3 „p” în atingerea scopului de asigurare a condițiilor optime pentru realizarea maximă a potențialului de sănătate doar prin efortul organizat al întregii societăți, în vederea prevenirii îmbolnăvirilor, protejării și promovării sănătății populației, se va îmbunătăți calitatea vieții cetățenilor din fiecare localitate a Republicii Moldova.

Concomitent, pentru a atinge rezultatele scontate în rezolvarea multitudinii de probleme care stau în fața administrației publice locale, este necesar ca fiecare primar, fiecare cetățean în parte să conștientizeze importanța și rolul autorităților publice locale și al societății civile în asigurarea și menținerea sănătății publice. Iată aici putem determina cu siguranță rolul foarte important al primarului, care construiește și menține puntea de legătură între populație și celelalte servicii „vii” (de supraveghere de stat a sănătății publice, veterinar, ecologic, fitosanitar etc.).

Așadar, asigurarea sănătății publice se realizează prin activități comune ale autorităților publice locale și societății civile, prin elaborarea și implementarea politicilor de protecție și promovare a sănătății și de prevenire a maladiilor.

Modelul de colaborare în asigurarea sănătății publice la nivel local

Prin abordarea și elaborarea modelului de colaborare multisectorială a primăriei cu instituțiile publice din localitate, se pot soluționa mai multe probleme privind dezvoltarea sănătății populației rurale din Republica Moldova.

Ca urmare a publicării ediției a II-a a Ghidului, va fi posibilă o colaborare mai bună la nivel local, pentru ca instrumentele și acțiunile să lucreze împreună și să se pună în valoare reciproc.

Concluzii. În lipsa unor acte normative, Ghidul pentru Administrația Publică Locală *Acțiuni comunitare în menținerea sănătății publice* (ediția a II-a) poate fi utilizat de primari, consilierii locali ca un model pentru organizarea eficientă a măsurilor de creare a condițiilor optime de viață a populației din localitățile Republicii Moldova și de realizare, în limita competenței, a prevederilor Legii nr. 10 din 03.02.2009.

Bibliografie

1. Legea nr. 10-XVI din 03.02.2009 *Privind supravegherea de stat a sănătății publice*. În: Monitorul Oficial al RM, nr. 67 din 03.04.2009.
2. Pînzaru Iu. *Ghidul pentru Administrația Publică Locală „Acțiuni comunitare în menținerea sănătății publice”*, ediția a II-a, Chișinău, 2012, 156 p.
3. Pînzaru Iu., Eudochia Tcaci, V. Guștiuc. *Rolul autorităților publice locale în domeniul asigurării sănătății publice*. În: Materialele Conferinței științifico-practice cu participare internațională „CMP Chișinău: trecut, prezent și viitor”, Chișinău, 23.10.09, p.11-15.
4. Pînzaru Iu. *Ghidul primarului „Cum trebuie asigurată bunăstarea sanitaro-epidemiologică a populației”*, Chișinău, 2005, 44 p.
5. Pînzaru Iu. *Realizarea tendințelor în promovarea ghidului primarului „Cum trebuie asigurată bunăstarea sanitaro-epidemiologică a populației”*. În: Materialele Conferinței științifico-practice consacrate Jubileului de 60 ani ai SSES și 10 ani ai CNȘPMP, Chișinău, 15.10.2005, p. 339-342.
6. Popa V. *Ghidul primarului*. Chișinău, 2000, p. 7-9.

Prezentat la 16.07.2013

Iurie Pînzaru, dr. în med.,
Centrul Național de Sănătate Publică
e-mail: iurie_pinzaru@cnspp.md,
tel. (022)574502

IMPACTUL OBEZITĂȚII ASUPRA SĂNĂTĂȚII PUBLICE

Olga CERNELEV,
Centrul Național de Sănătate Publică

Summary

The public health impact of obesity

This paper presents the features of obesity's impact on public health from physical, psychological and socio-economical point of view. The article presents the size and the consequences of overweight on the Moldovan population and on the whole world with the usage of statistical dates of the World Health Organization and the National Bureau of Statistics. In this context, we found that the negative impact of obesity overweight turns into a real public health problem.

Keywords: *overweight, obesity, public health.*

Резюме

Влияние ожирения на здоровье населения

В статье представлены особенности влияния ожирения на общественное здоровье с физической, психологической и социально-экономической точек зрения. Автор представляет размеры и влияние избыточного веса на молдавское население и в мире с использованием статистических данных Всемирной Организации Здравоохранения и Национального Бюро Статистики. В этом контексте, мы обнаружили, что негативное влияние ожирения превращается в настоящую проблему общественного здравоохранения.

Ключевые слова: *избыточный вес, ожирение, общественное здоровье.*

Introducere. Prevenția excesului de masă corporală s-a impus tot mai serios în ultimii ani, din cauza multiplelor dovezi care atestă un impact negativ al obezității asupra sănătății publice din punctele de vedere fizic, psihic, demografic, social și economic.

Problema obezității este una actuală și necesită o atenție sporită, din cauza tendinței de creștere